

◀ رای هیئت عمومی ابطال ماده ۲۴ و کلیه بندهای ذیل آن از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شورای اسلامی شهر میانه مصوب ۱۴۰۲/۴/۲۰

شماره دادنامه: ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۹۸۹۹۸۶- تاریخ دادنامه: ۱۴۰۲/۴/۲۰- شماره پرونده: ۹۹۰۲۹۶۱

قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۰۲/۳۴۳۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۹/۲۳ در خصوص جنبه شرعی مقررات مورد شکایت اعلام کرده است که: «در بند ۱، اطلاق واگذاری رایگان بدون مصلحت لازم‌الرعايه و بالخصوص اطلاق اخذ (۳٪) درصد بدون مصلحت لازم‌الرعايه خلاف شرع است، مگر آنکه با رعایت معیارهای قانونی جعل عوارض، وضع شده باشد. تشخیص قانونی بودن آن برعهده دیوان محترم عدالت اداری است. در بند ۲، دریافت حق مشرفیت خلاف شرع شناخته شد. گرچه عوارض بر حق مشرفیت با رعایت شرایط قانونی، خلاف شرع نیست. در بندهای ۳ و ۴، اطلاق اخذ درصدهای ذکرشده در شرایط مختلف تغییر کاربری مذکور، بدون وجود مصلحت لازم‌الرعايه و مخصوصاً گرفتن خود زمین در این شرایط خلاف شرع است، مگر آنکه براساس معیارهای قانونی جعل عوارض، وضع شده باشد که تشخیص آن برعهده دیوان محترم عدالت اداری است. در بند ۵، با استظهار اینکه مصالحه با اختیار فرد است و اجباری بر آن نیست، خلاف شرع شناخته نشد. بند ۶ مبنیاً بر موارد مذکور درخصوص بندهای ۱، ۲ و ۳، خلاف شرع شناخته شد. در همه موارد نیز در صورت بروز اجحاف نسبت به اشخاص، خلاف شرع خواهد بود و در موارد ضروری که شامل موارد قانونی نمی‌شود، باید جبران خسارت گردد.»

با توجه به مفاد نظریه مذکور، اولاً با عنایت به اینکه در قانون اصلاح ماده ۱۰۱ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۹۰ درخصوص کسر سطوح معابر و قدرالسهم شهرداری در هنگام تقاضای تفکیک تعیین تکلیف شده و براساس ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ دریافت هرگونه وجه، کالا و یا خدمات تحت هر عنوان از اشخاص حقیقی و حقوقی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است و یا تابع قوانین خاص هستند، ممنوع اعلام گردیده است، بنابراین بند ۱ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه که تحت عنوان سهم شهرداری از تفکیک اراضی و از بابت کاربری‌های عمومی و تغییر کاربری به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف شرع است. ثانیاً بند ۲ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه که متضمن پیش‌بینی دریافت حق مشرفیت است، با موازین شرعی مغایرت دارد. ثالثاً بندهای ۳ و ۴ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه که متضمن اخذ اراضی توسط شهرداری است، بر مبنای نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است. رابعاً بند ۵ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه با توجه به مفاد بند مزبور و نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع نیست، ولی با توجه به دلایل مندرج در رای شماره ۷۷۱-۷۷۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۷ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است. خامساً بند ۶ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه با توجه به مفاد نظریه شورای نگهبان درخصوص بندهای ۱ و ۲ و ۳ از همین ماده مغایر با موازین شرع است. سادساً با توجه به مفاد رای شماره ۱۹۱۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۱ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری که وضع عوارض بیش از یک برابر بعد از ابقاء اعیانی توسط کمیسیون

ماده ۱۰۰ شهرداری خلاف قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است و بند ۷ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه مطابق با سیاست‌های عمومی دولت نبوده و مبتنی بر اخذ مجوز از مراجع ذیصلاح قانونی از جمله کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری درخصوص احداث بنای مازاد بر تراکم نیست، بنابراین بند ۷ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است. بنا به مراتب فوق، بندهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۶ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه خلاف شرع بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳، بند ۱ ماده ۸۷ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود و بندهای ۵ و ۷ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۰ شهرداری میانه خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ حکم به ابطال آنها از تاریخ تصویب صادر می‌گردد. این رای براساس ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب ۱۴۰۲/۲/۱۰) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.